

מבחן ארצי לחומש דברים – מחוון לבדיקה

כיתות ו שנת תשפ"ג

חלק א – ושנתם לבניך

1. השלמת פסוקים [השלמה מלאה של 12 פרטים = 6 נק']

- א. וְשִׁנְתָם לְבָנֶיךָ וְדַבַּרְתָּ בָם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ : וְקִשְׁרָתָם לְאֹת עַל יָדְךָ וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינַיִךָ :
וְכַתַּמְתָּ עַל מַלְאֲכַת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ :
ב. שְׁפֹטִים וְסֹטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכֹל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר הִ' אֵלֶיךָ לְהִיָּד נָתַן לָךְ לְשִׁבְטֶיךָ וְסֹטְרִים אֵת הָעָם
וְאֶבְלָתָ וְשִׁבְעָתָ וּבְרַכְתָּ אֵת הִ' אֵלֶיךָ עַל הָאָרֶץ וְאֲשֶׁר נָתַן לָךְ :
ג. וְאֶבְלָתָ וְשִׁבְעָתָ וּבְרַכְתָּ אֵת הִ' אֵלֶיךָ עַל הָאָרֶץ וְאֲשֶׁר נָתַן לָךְ :

2. השלמת שמות הפרשות [השלמה נכונה של 4 פרטים = 4 נק']

- דברים , וְאֶתְחַנֵּן , אֶקַּב , רָאָה , שׁוֹפְטִים , כִּי-תִצַּא , כִּי-תִבָּא , נִצְבִים , וְיִלֵּךְ , הַאֲזִינוּ , וְאֵת הַבְּרַכָּה .

3. כתב רש"י [ללא ניקוד. 0-1 טעויות באותיות – תשובה מלאה].

אִינוּ דוֹמָה עוֹשֶׂה מֵאֲהָבָה לְעוֹשֶׂה מִירָאָה
הַעוֹשֶׂה אֶצֶל רַבּוֹ מִירָאָה
כְּשֶׁהוּא מְטַרֵחַ עֲלָיו מִנִּיחוֹ וְהוֹלֵךְ לוֹ

חלק ב: התורה ומשמעותה

שאלה 1 [6 נק']

סעיף א - ידע [3]	
תשובה נכונה:	סימון של 3 העמים: אדום, מואב ועמון
תשובה חלקית:	סימון של 2 מהעמים: אדום, מואב ואדום
תשובה שגויה:	סימון של 0/1 מהעמים הנ"ל.
סעיף ב - ידע [3]	
תשובה מלאה:	תשובה 2 – כי ה' הבטיח לעמים האלה את ארצם
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת

שאלה 2 [6 נק']

סעיף א - ידע [3]	
תשובה נכונה:	משום שנגזר בעבר על משה שלא ייכנס לארץ ישראל, בעקבות חטאו (במי מריבה).
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת
סעיף ב – ידע [3]	
תשובה נכונה:	על מנת שיוכל לראות את ארץ ישראל
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת

שאלה 3 [4 נק']

ידע, ציטוט											
תשובה נכונה:	ציטוט נכון של כל ארבע המצוות:										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>הציטוט</th> <th>האיור</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>'וכתבתם על מזוזת ביתך ובשעריך'</td> <td>א – (מזוזה):</td> </tr> <tr> <td>'וקשרתם לאות על ידך'</td> <td>ב – (תפילין של יד)</td> </tr> <tr> <td>'ושננתם לבניך ודברתם בו'</td> <td>ג – (לימוד תורה)</td> </tr> <tr> <td>'והיו לטטפות בין עיניך'</td> <td>ד – (תפילין של ראש)</td> </tr> </tbody> </table>	הציטוט	האיור	'וכתבתם על מזוזת ביתך ובשעריך'	א – (מזוזה):	'וקשרתם לאות על ידך'	ב – (תפילין של יד)	'ושננתם לבניך ודברתם בו'	ג – (לימוד תורה)	'והיו לטטפות בין עיניך'	ד – (תפילין של ראש)
	הציטוט	האיור									
	'וכתבתם על מזוזת ביתך ובשעריך'	א – (מזוזה):									
	'וקשרתם לאות על ידך'	ב – (תפילין של יד)									
'ושננתם לבניך ודברתם בו'	ג – (לימוד תורה)										
'והיו לטטפות בין עיניך'	ד – (תפילין של ראש)										
תשובה חלקית:	ציטוט נכון של 2-3 מצוות										
תשובה שגויה:	ציטוט נכון של מצוה אחת, או 0 מצוות.										

שאלה 4 [6 נק']

סעיף א – ידע, הבנת תוכן פסוקים [3]

תשובה נכונה:	(עלולים לשכוח) שהכוח או העושר בא מאת ה'. הערה: התשובה שעלולים לשכוח את ה' תיחשב תשובה נכונה.
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת
סעיף ב – ידע, הבנת תוכן פסוקים [3]	
תשובה מלאה:	(התוצאה של השכחה עלולה להיות) עבודה זרה.
תשובה חלקית:	התוצאה של השכחה עלולה להיות ייחוס ההצלחה או העושר ליכולת עצמית ולא לה' ("כוחי ועוצם ידי").
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת

שאלה 5 [6 נק']

סעיף 1 – השוואה [3]	
תשובה מלאה	<p>התשובה היא אחת התשובות האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ תשובה שכתוב בה הבדל אחד הנוגע להשקיה, וההבדל עוסק באופן ההשקיה (ממי הגשם או מתעלות) או בטופוגרפיה של הארצות (מצרים היא ארץ מישורית ומושקית מהנלוס, ואילו בארץ ישראל יש הרים ובקעות, לכן היא מושקית ממי הגשם). ■ תשובה שכתוב בה שארץ ישראל היא ארץ שה' דורש אותה או משגיח עליה, ואילו ארץ מצרים אינה ארץ כזאת.
תשובה חלקית	<p>התשובה עוסקת רק באחת הארצות (אין השוואה), לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ בארץ ישראל יש הרבה עט. ■ בארץ מצרים לא יורד כמעט עט. ■ בארץ מצרים צריך לטרוח להביא מים מהנלוס.
תשובה שגויה	כל תשובה אחרת
סעיף 2 - ידע, ערכים [3]	
תשובה נכונה	(ד) ירידת הגשם בה תלויה בקשר של בני ישראל עם ה'.
תשובה שגויה	כל תשובה אחרת

שאלה 6 [6 נק']

סעיף א – ידע, הבנת תוכן פסוקים. [3]	
תשובה מלאה	מפני המחשבה שלא להלוות לעני כי שנת השמיטה קרובה והחוב יימחק
תשובה חלקית	מפני המחשבה שלא להלוות לעני =

תשובה שגויה	כל תשובה אחרת
סעיף ב – ציטוט, שכתוב. [3]	
תשובה נכונה:	תשובה שאחד הרעיונות שלהלן כתוב בה בלשון החומש או בלשון התלמיד: - לא תאמץ את לבבך . - לא תקפוץ את ירך (מאחיד האביון) - פתוח תפתח את ירך
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת

שאלה 7 [4 נק']

ביאורי מילים [4]	
תשובה נכונה:	האיור של החרמש (איור 4) מסומן בתשובה.
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת

שאלה 8 [4 נק']

יישום או הבעת מסר ערכי [4]	
תשובה נכונה:	התשובה עוסקת בחשש של השופט שלא יוכל לשפוט בין שני האנשים בהגינות, לדוגמה: - הוא התלבט אם יוכל לשפוט משפט צדק. - הוא een אם הוא יוכל לשפוט באלף שקיבל טובת הנאה. - השופט een להטות את הדין לטובת יצק.
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת

שאלה 9 [6 נק']

סעיף א – ידע, איתור פרטים [3]	
תשובה נכונה	יש בתשובה שתי מצוות מהמצוות האלה: ■ לא להרבות סוסים. ■ לא להשיב את העם למצרים. ■ לא להרבות נשים. ■ לא להרבות כסף וזהב.
תשובה חלקית	יש בתשובה אחת המצוות שלעיל, או אחת המצוות שלעיל, ומצווה נוספת שגויה.
תשובה שגויה	כל תשובה אחרת. לדוגמה: לא להטות את הדין לטובת יצק.
סעיף ב – הבנת תוכן פסוקים, איתור פרטים [3]	

תשובה נכונה	כדי שהמלך לא יתגאה, לא יחשיב עצמו יותר מהעם/מאחיו ו/או: כדי שליבו לא יסור ממצוות ה'.
תשובה שגויה	תשובה שאינה כוללת אף אחד משתי התשובות הנ"ל.

שאלה 10 [4 נק']

ידע	
תשובה מלאה:	התשובה היא שהבן הבכור מקבל פי-2 משאר הבנים, לדוגמה: - <i>הבן הבכור מקבל כפול מהשאר.</i>
תשובה חלקית:	הבן הבכור מקבל יותר מהבנים האחרים.
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת

שאלה 11 [6 נק']

סעיף א - איתור פרטים, ציטוט [3]	
תשובה נכונה:	"השב תשיבם לאחיך"
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת
סעיף ב - איתור פרטים, ציטוט [3]	
תשובה נכונה:	"והיה עימך עד דרוש אחיך אותו (והשבתו לו)"
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת

שאלה 12 [6 נק']

סעיף א - ציטוט [3]	
תשובה נכונה:	יועשית מעקה לגגך'
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת
סעיף ב - ישום המסר הערכי [3]	
תשובה נכונה:	תשובה שכתובה בה דוגמה למניעת סכנה, ושמירה, לבל יזיק רכושנו, (והדוגמה אינה אופן של מצוות מעקה בבית), לדוגמה: 'שצריך לכסות בור כדי שאנשים לא יפלו לתוכו' 'למנוע גישה לארון חשמל / חומרים מסוכנים' שברשותנו 'לשים שלט "זהירות, כאן בונים!"' 'להקיף שטחים מסוכנים בגדר' 'לשים סורגים על החלון כדי שאנשים לא יפלו'
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת

שאלה 13 [4 נק']

סעיף א - איתור פרטים [2]	
תשובה מלאה:	השם של שני בעלי החיים האלה כתוב בתשובה: שור (או פר), חמור.
תשובה חלקית:	השם של אחד מבעלי החיים שלעיל כתוב בתשובה.
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת
סעיף ב - איתור פרטים [2]	
תשובה מלאה:	השם של שני החומרים האלה כתוב בתשובה: צמר, פשתים (או פשתן).
תשובה חלקית:	השם של אחד החומרים שלעיל כתוב בתשובה.
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת

חלק ג: פירושי רש"י לתורה

שאלה 14 [6 נק']

סעיף א - זיהוי דיבור המתחיל [3]	
תשובה נכונה:	'לא תוסיפו'
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת
סעיף ב - הבנת תוכן רש"י [3]	
תשובה נכונה:	אסור לגרוע/לפחות במצוות מהמספר האמור בתורה. לדוגמה: 3 מינים בלולב, 3 פרשות בתפילין וכל תשובה אחרת של הפחתה במצווה שיש בה מנין מהתורה.
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת

שאלה 15 [4 נק']

הבנת תוכן דברי רש"י [4]	
תשובה נכונה:	תשובה 3: מה היא העבודה שאדם עובד בליבו?
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת

שאלה 16 [6 נק']

סעיף א - שאלה ותשובה בפירוש רש"י [3]	
תשובה מלאה:	התשובה היא אחת השאלות האלה, והיא כתובה בלשון התלמיד: – האם הכוונה שהמנהיגים הרגו את האיש? – האם ייתכן שזקני בית הדין הרגו את האיש?

תשובה חלקית:	התשובה אינה מנוסחת כשאלה, לדוגמה: – האנה'איט הראל – האנה'איט רוצח'יט
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת
סעיף ב - שאלה ותשובה בפירוש רש"י [3]	
תשובה נכונה:	התשובה היא אחת האפשרויות האלה: – זקני העיר צריכים לדאוג לשלומם של כל אורח המגיע לעיר; – זקני העיר צריכים לדאוג לשלומם של כל אנשי עירם; – זקני העיר צריכים לוודא שיש מזון למי שיוצא מהעיר ושמלווים את מי שיוצא מהעיר. הערה: התשובה "אחריות ציבורית" גם היא תשובה נכונה.
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת, לדוגמה: – הזקנים צריכים לדאוג להלוויה של האמת. – הם צריכים לעשות הצמחם כל מה שצריך לעשות ביצירה.

שאלה 17 [6 נק']

סעיף א - הבנת תוכן פירוש רש"י [3]													
תשובה נכונה:	המילה "קרד"												
תשובה שגויה:	כל תשובה אחרת												
סעיף ב - משל ונמשל בפירוש רש"י [3]													
תשובה נכונה:	כל חלקי המשל והנמשל הושלמו בצורה נכונה <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>משל</th> <th>נמשל</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>אמבטיה או: אמבטי רותחת</td> <td>עם ישראל</td> </tr> <tr> <td>שאיו כל בריה יכולה לירד לתוכה</td> <td>להילחם בעם ישראל</td> </tr> <tr> <td>בו בלעל אחד</td> <td>עמלק</td> </tr> <tr> <td>קפץ וירד לתוכה</td> <td>נלחם בעם ישראל</td> </tr> <tr> <td>הקרה אותה בפני אחרים</td> <td>גרם לעמים אחרים שלא יחששו להילחם עם בני ישראל</td> </tr> </tbody> </table>	משל	נמשל	אמבטיה או: אמבטי רותחת	עם ישראל	שאיו כל בריה יכולה לירד לתוכה	להילחם בעם ישראל	בו בלעל אחד	עמלק	קפץ וירד לתוכה	נלחם בעם ישראל	הקרה אותה בפני אחרים	גרם לעמים אחרים שלא יחששו להילחם עם בני ישראל
משל	נמשל												
אמבטיה או: אמבטי רותחת	עם ישראל												
שאיו כל בריה יכולה לירד לתוכה	להילחם בעם ישראל												
בו בלעל אחד	עמלק												
קפץ וירד לתוכה	נלחם בעם ישראל												
הקרה אותה בפני אחרים	גרם לעמים אחרים שלא יחששו להילחם עם בני ישראל												
תשובה חלקית:	2-4 פרטים הושלמו בצורה נכונה												
תשובה שגויה:	0-1 פרטים הושלמו בצורה נכונה												

